

VRT KOT CELOVIT AMBIENT

Vir navdiha, igre in počitka

VRT JE OKNO K MATERI NARAVI. JE PREHOD MED ZAPRTIM DOMOVANJEM, TOREJ HIŠO, IN ZUNANJO OKOLICO, KI JO LAHKO PREDSTAVLJA NARAVA ALI NASELJE. ODSEVA NAČIN ŽIVLJENJA IN OKUS LASTNIKA. KOLIKOR JE OKUSOV IN LJUDI, TOLIKO JE TUDI RAZLIČNO UREJENIH VRTOV.

Vrt ima za različne ljudi različne pomeni. Nekateri ga vidijo kot uporabni prostor za pridelavo zelenjave in sadja ter mogoče še kakšnega cvetja, drugi kot prostor za zbirke rastlin, ki jih ne utrudno prinašajo z najrazličnejših potovanj in iz vrtnarij. Nekaterim je vrt in delo, povezano z njim, način življenja, z njim živijo in dihaajo. Drugim spet je pomembna lepo urejena in vzdrževana okolica hiše, a ne bi radi imeli veliko dela z njo. Nekaterim predstavlja beseda vrt trato, mogoče živo mejo in še kakšno drevo, drugim umetelno oblikovan zunanji prostor z rastlinami in

neživimi elementi, kot so potke, vodni motivi, luči, tlakovane površine in še marsikaj. Vsak vrt je postavljen v določeno okolje, v katerem mora delovati skladno in harmonično tako s hišo, ki ji pripada, kakor z okolico. To zajema vse od tega, kako je oblikovan, do izbire rastlin in neživih materialov. Moderno oblikovan vrt na podeželju z rastlinami z raznih koncev sveta, ki so tuje tamkajšnji naravi, ne more delovati skladno in harmonično z okolico. Na podeželju je skladnost rastlin in materialov z naravnim okoljem še toliko pomembnejša kot v mestu, ki je umetno narejeno okolje in kjer imamo pri izbiri bolj proste roke.

KAJ, ZA KOGA?

Za lepo oblikovan vrt je najbolj pomembna premišljeno narejena zasnova, osnovno ogrodje. Preden se tega lotimo, si moramo odgovoriti na množico vprašanj. Najprej

moramo vedeti, v kakšen namen bomo vrt uporabljali in kaj potrebujemo. Je to družinski vrt, ki je namenjen igri otrok in počitku ter sprostivni odraslih? V tem primeru bomo potrebovali večjo travnato površino, teraso, dovolj veliko, da bo na njej prostora za mizo in stole za obed na prostem, morebiti za ležalnik in za okrasne posode. Terasa naj bi imela tudi prostor za kuho na prostem.

Če je vrt večji in imamo željo po lastni pridelavi zelenjave, je treba najti prostor za zelenjavni vrt. Ta je v poznojesenskih, zimskih in zgodnjepomladanskih mesecih navadno pust in prazen, zato ga umestimo v del, kjer ne bo takoj na očeh, ali pa ga umetelno ogradimo z nizko živo mejo ali še kako drugače.

Potem potrebujemo prostor za okrasna drevesa, grmovnice ter grede s trajnicami in sezonskim cvetjem. Razmišljati je treba še o dovozu oziroma dostopu do hiše, ka-

1. ZELENJAVA IN ZELIŠČA SO POSAJENI NA DVIGNJENIH GREDAH, NAREJENIH IZ PLETENIH VEJ. TAK ZELENJAVNI VRT BO OSTAL ZANIMIV TUDI POZIMI, KO BODO GREDE PRAZNE, SAJ JE OSNOVNA STRUKTURA ZANIMIVO GEOMETRIČNO ZASNOVANA.

2. MANJŠI KO JE VRT, BOLJ SKRBNO GA JE TREBA NAČRTOVATI. V MAJHEN PROSTOR NE MOREMO UVRSTITI VSEH ELEMENTOV VRTA IN NI MOGOČE URESNIČITI VSEH ŽELJA, LAHKO PA VSEENO POSTANE PROSTOR POČITKA IN VIR NAVDIHA.

ko se bomo gibal po parceli, kje bodo potekale poti in še marsikaj drugega.

MANJŠI KO JE, SKRBNJEŠE NAČRTOVANJE POTREBUJE

Na vrtu lahko uredimo tudi vodni motiv, v obliki naravnega bazena organske oblike, potoka, grajenih bazenov in vodnjakov najrazličnejših oblik in iz najrazličnejših materialov. Vse našteto in še marsikaj drugega je mogoče. Odvisno pa je od naših želja in potreb, potem od velikosti in naravnih danosti (oblika terena, podnebje, prst ...) ter navsezadnje od naših denarnih možnosti.

FOTO TOMI LOMBAR/ DOKUMENTACIJA DELA

Bernarda Strgar je diplomirana biologinja, gojiteljica trajnic, vrtnarica, publicistka, avtorica in študentka. Je avtorica knjige *Sto trajnic na Slovenskem*, v naši prilogi pa je objavila že vrsto člankov o tej skupini rastlin. Trenutno je v Londonu, kjer študira oblikovanje vrtov na London College of Garden Design.

**ODLIČEN in
ORIGINALEN
SKANDINAVSKI
PREMAZ ZA LES**

BONDEX

**BONDEX Matt Finish
Wood Stain**

Transparentna zaščita, ki odlično prodre v les

Za zaščito vseh vrst lesa in za vse vrste lesenih izdelkov na prostem – Vodoodbojna

GRAMA, d. o. o.
Miklavška cesta 70, Hoče
tel. 02/33 00 470
www.grama.si

3. TISA S SVOJO POKONČNO IN GOSTO OBLIKO RASTI DOPOLNjuje GREDO S TRAJNICAMI. S SVOJIMI ŽIVO RDEČIMI PLODOVI V VRTU PRIVABLJA TUDI PTICE.

4. TERASA IZ KAMNA Z VODNIM MOTIVOM IN DVIGNJENO GREDO S TRAJNICAMI. VODA V VRTU DELUJE OSVEŽUJOČE IN POMIRJAJOČE. CVETOČE TRAJNICE SO S SVOJO MEHKOBO, BARVO IN STRUKTURO LEP KONTRAST ZIDANIM POVRŠINAM.

Ponavadi je seznam želja veliko daljši, kot omogočajo okoliščine, zato se na naslednji stopnji lotimo analize možnosti in velikosti vrta. Manjši ko je, skrbneje ga je treba načrtovati za pravi učinek. Na majhno površino ne moremo uvrstiti vseh elementov in ni mogoče uresničiti vseh želja, saj lahko zelo hitro postane prenasičen – ne lep na pogled, še manj funkcionalen. Večji ko je vrt, več možnosti za oblikovanje nam dopušča.

Naslednja stopnja pri načrtovanju so vprašanja v zvezi z naravnimi danostmi. Najprej potrebujemo čim bolj natančno izmero, ki

naj bi vključevala tudi morebitne razlike v višini terena. Na bolj kompleksnih zemljiščih in večjih površinah je lahko to že delo za geodeta. Z izmero vrta dobimo osnovo za načrt. Nato moramo vedeti, kako je orientiran glede na strani neba, in si odgovoriti na vprašanja, kot so, ali na parceli pogosto piha, kakšna je povprečna letna stopnja padavin, kakšna je prst in zemeljska podlaga. Glede na to se bomo namreč odločali, ali je potrebna drenaža, pomembno bo tudi pri izbiri rastlin in pripravi podlage za grajene elemente, kot so stopnice, oporni zidovi in drugo. Pri novogradnjah moramo preveriti, posebno če nismo imeli vpliva na to, kaj se je dogajalo okoli hiše med gradnjo. Gradbinci namreč s stroji in tudi z delom v dežju zemljo velikokrat precej zbijejo, da postane spodnja plast čisto neprepustna. Čez to plast potem nasujejo nekaj decimetrov vrtno zemlje nepreverjene kakovosti – in pustijo lastnika v nevednem pričakovanju, da bodo v takih razmerah rastline lepo uspevale.

Pri analizi vrta se osredotočimo tudi na to, v kakšnem slogu in iz kakšnih materialov je narejena hiša in kakšna je širša okolica s svojimi naravnimi danostmi in arhitekturnimi značilnostmi. Če prenavljamo že obstoječ vrt, se moramo odločiti, katera drevesa in druge rastline je vredno obdržati in katere odstraniti, ker ne ustrezajo naši zasnovi ali zaradi morebitnih bolezni ter starosti.

ZASNOVA NAJ BO POKLON VSEM LETNIM ČASOM

Potem pride na vrsto izdelava zasnove. Premišljena in dobro načrtovana zasnova je ključnega pomena za videz vrta kot celote. Razmislimo o položaju elementov, kot so terase, vodni motivi, travne površine, površine, zasajene z rastlinami, stopnice, luči, zalivalni sistem, oporni zidovi, pergole, ograje, in o poteh, ki bodo te elemente povezovale. Ko to določimo, se lotimo zasnove oblikovno, torej izberemo slog

BETONSKI IZDELKI

oblak

KAKOVOST JE NASPROTJE NARUŠENJA. TO OBČUTITE PRI VSAKEM NAŠEM PROJEKTU.

<p>izdelki</p> <p style="font-size: 24px; font-weight: bold;">TREND</p>	<p>izdelki</p> <p style="font-size: 24px; font-weight: bold;">ANTIKO</p>	<p>izdelki</p> <p style="font-size: 24px; font-weight: bold;">ANTIKO</p>
<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>	<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>	<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>
<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>	<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>	<p style="text-align: center; font-size: 12px;">ODKULITE V AVTOMATSKIH OBKULIH PRIZ VODENJE PLOŠČIN ODKULI</p>

www.oblak.si

oblak.commerced.o.o.
 PGIM graščevodnja gradbenega materiala
 tržaška cesta 1a, 1070 logatec

T: +386 (0)1 760 97 60
 M: +386 (0)61 31 38 21
 E: beton@oblak.si

VRT KOT CELOVIT AMBIENT

5

5. OSNOVNO OGRODJE, VRTA SESTAVLJENO IZ STROGO REZANIH ŽIVIH MEJ, KI JE NA FOTOGRAFIJI RAZLIČNIH VIŠIN IN TUDI IZ RAZLIČNIH RASTLIN, USTVARJA RED IN RITEM.

6. PREDVRT JE ZELO POMEMBEN DEL VRTA, SAJ JE NAJBOLJ NA OČEH. POMEMBNO JE, DA DELUJE PRIJAZNO IN IZRAŽA DOBRODOŠLICO, TAKO DOMAČIM KAKOR TUDI OBISKOVALCEM.

vrta kot celote v povezavi s hišo ter širšo okolico. Nato pride na vrsto izbira materialov in rastlin za posamezne prej naštete elemente. Pri izbiri materialov govorimo o t. i. trdih materialih za tlakovanje poti, gradnjo stopnic, opornih zidov in drugega ter o rastlinah. Pri cenovnem ovrednotenju smo nemalokrat presenečeni, ko ugotovimo, da 80 odstotkov cene vrta nanesejo t. i. trdi elementi in zemeljska dela ter le 20 odstotkov rastline.

Zasnova mora biti narejena tako, da je vrt lep v vseh letnih časih. Koliko se je posreči-

la, se najbolj pokaže v zimskih mesecih, ko glavno okrasje vrta, to so ponavadi rastline, preide v mirujoče stanje, ko drevesa in grmovnice izgubijo listje, trajnice pa se posušijo in propadejo do naslednje pomladi. Takrat lahko vidimo golo strukturo in ugotavljamo, kako uspešno smo jo zasnovali. Vrt lahko bolj ali manj uspešno načrtujemo sami ali se obrnemo na vrtno oblikovalce, tako kot se pri načrtovanju hiše obrnemo na arhitekta. Vrtni oblikovalci nam bodo s svojim znanjem ter izkušnjami pomagali do končnega rezultata, to pa je harmonično oblikovan in pravilno delujoč vrt.

Ko imamo narejeno zasnovo oziroma načrt vrta, je pomembno, da izberemo pravega izvajalca za izvedbo del, če se tega ne bomo lotili sami, in da je vrt pozneje pravilno in redno vzdrževan. Brez pravilne izvedbe ter pravilnega in rednega vzdrževanja še tako lepa zasnova ne more delovati, saj je vrt živ in kompleksen organizem, ki se s ča-

som močno spreminja. Hkrati ne moreš vsega natančno predvidevati, ker je njegov razvoj precej odvisen tudi od zunanjih razmer, na katere pa nimamo nobenega vpliva.

Oblikovanje vrta je kompleksen proces, ki združuje poznavanje rastlin in drugih materialov ter razumevanje tega, kako deluje neki prostor glede na okolico in naravne danosti. Najboljši vrtovi so tisti, ki s časom postajajo vse lepši in kompleksnejši, tisti, v katerih lahko občudujemo spreminjanje letnih časov, poslušamo ptičje petje, opazujemo metulje in čebele, igro svetlobe in še marsikaj. Najlepši vrtovi so tisti, ki so vir navdiha, igre, počitka in rekreacije za njihove lastnike.

**BESEDILO IN FOTOGRAFIJE
BERNARDA STRGAR**

6

Leseni objekti in balkonske ograje

Hišica mojega vrta

Aljbin d. o. o., Matijevo 4, Sentej 940 516 083 / 031 447 807 / 07 30 811 53
www.leseni-objekti.si